

Skyltprojektet – Mölndalsån

Ån som slingrar sig

Här vid Råda stock finns ännu kvar en bit av Mölndalsån där ån slingrar sig fram. Det kallas att ån meandrar. Längs åns stränder finns en översvämningsskog. En lövrik skog där en rik mångfald av fåglar, groddjur, fiskar och insekter trivs. Som en svensk regnskog, väl värd att bevara. Namnet Råda stock kommer från att det förr fanns en stockbro som gick över ån här.

Vid Råda stock kan man få se många ovanliga och skyddsvärda arter som mindre hackspett, sävsparv, stjärtmes och smal dammsnäcka.

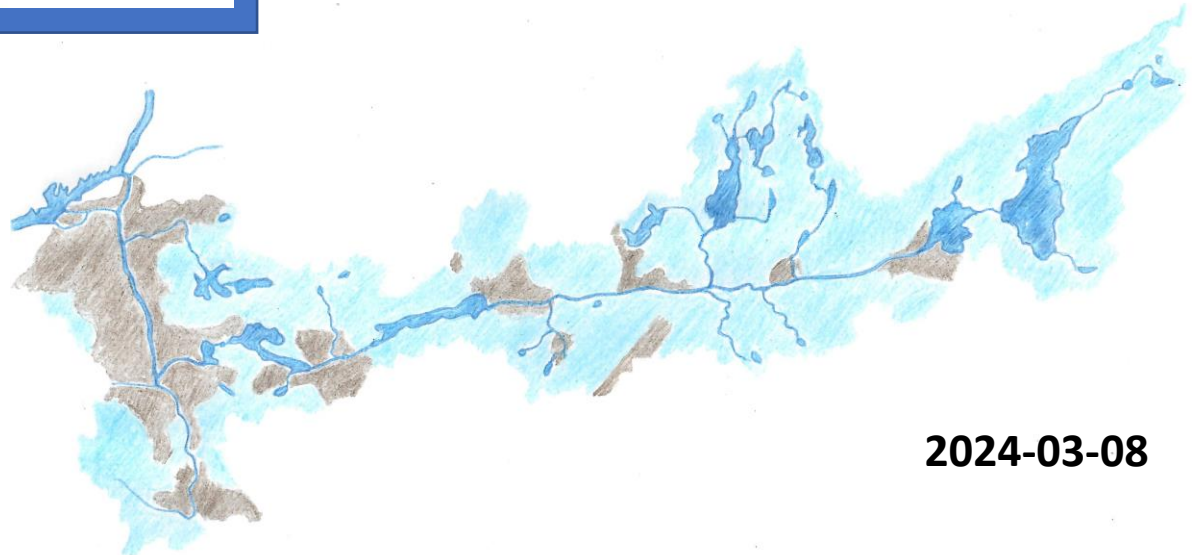
• Tavlans läge

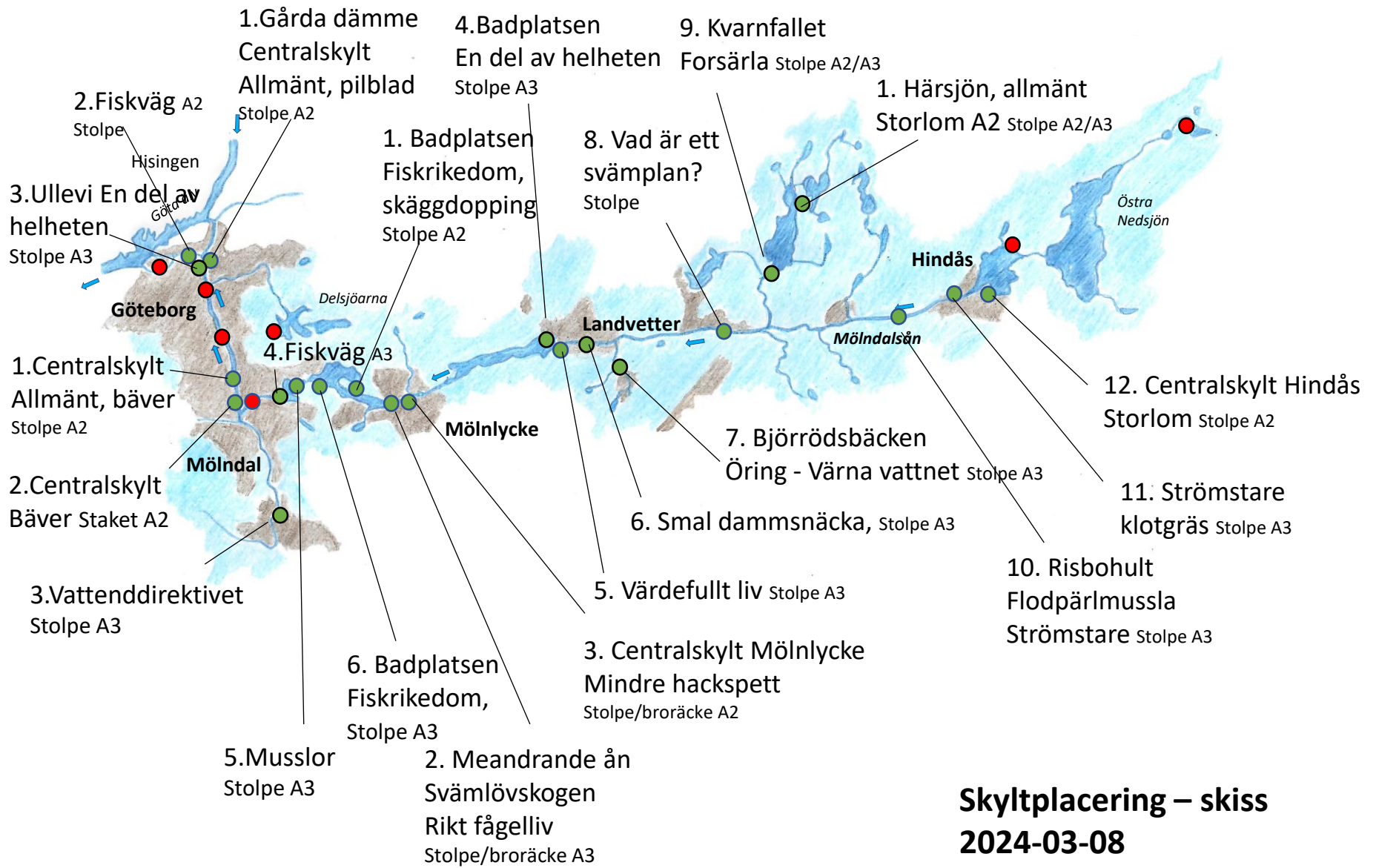
Mölndalsåns vattenområde

Mölndalsåns vattenråd är en gemensam organisation för kommuner, föreningar och andra med intresse för vatten.

MÖLNDALSÅNS
VATTENRÅD

2024-03-08

Skytplacering – skiss
2024-03-08

MöIndalsån

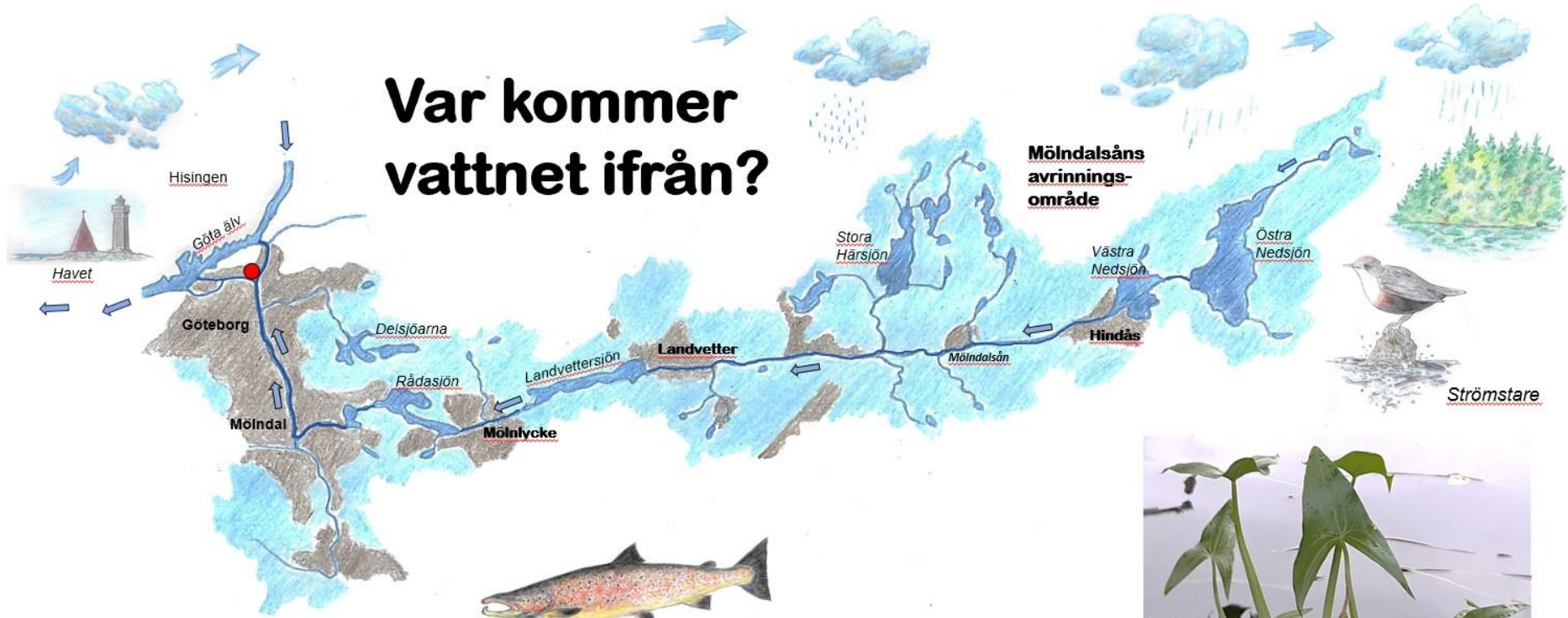
Fattighusån

Fiskväg

Gårda dämme

Var kommer vattnet ifrån?

Lax

Pilblad

Pilblad är en skyddsvärd och rödlistad växt som man kan se sticka upp längs Mölndalsåns stränder vid Gårda i Göteborg. Att bevara naturens mångfald och värden utgör en av grunderna för en hållbar utveckling.

Mölndalsån

rinner genom Göteborgs centrum. Ån har sin källa vid Östra Nedsjön i Bollebygds kommun och rinner från Hindås via Landvetter, Mölnlycke och Möndal in till Göteborg.

● Tavlans plats

Göteborgs
Stad

MÖLNDALSÅNS
VATTENRÅD

Bro vid Ullevi

**Mölndal
centrum**

Möln dal fall

Möndals fall

Möndals fall är känt sedan lång tid tillbaka. Tidigt anlades kvarnar vid fallet och senare ett flertal industrier vilket lade grunden för den första industriepoken. Idag är omgivningarna starkt påverkade av bebyggelse och vägar men ännu vandrar lax upp till fallet och leker. En gång kanske den även tog sig upp genom fallets virvlande forsar?

Möndals fall ca år 1700. Erik Dahlberg, kopparstick

● Tavlans läge på den gamla teckningen

Möndalsåns vattenråd är en gemensam organisation för kommuner, föreningar och andra med intresse för vatten.

**MÖNDALSÅNS
VATTENRÅD**

Rådasjön

Rådasjön med dess omgivning är ett av regionens värdefulla naturområden. Sjön är en av våra fiskrikaste och området är värdefullt för friluftsliv och turism med Gunnebo slott och Råda säteri som viktiga nav och utgångspunkter. Större delen av sjön är naturreservat och dess vatten används som dricksvatten både för Mölndal och Göteborg.

Här se Rådasjöns fiskar: gers, brasan, abborra, lake, siklöja, åsa, mört, lake och glödd. Loppfjär från väster till höger. Bilden tagen i samband med en profilvandring miljöundersökningar i sjön.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

En del av helheten

Mölnadalens vattenområde ingår som en del av Europas gemensamma vatten. Ett vatten som är indelat i olika vattendistrikt. Skyddet av våra vatten regleras genom EU:s vattendirektiv. Mölndalsåns vattenområde har stor betydelse för biologisk mångfald, friluftsliv och som dricksvatten för Göteborgsregionen.

En del av helheten

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Var kommer vattnet ifrån?

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Var kommer vattnet ifrån?

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Fattighusån

Fattighusån grävdes redan på 1600-talet ut som en kanal med syftet att försäkra Göteborg och dess vägfarande med vatten. Idag ligger Fattighusån och Vallgraven ett värdefullt inslag i stadsbilden. Den är en blå och grön länk som ligger genom en av Göteborgs mest centrala delar.

Fattighusån

Göteborg ca år 1700. Erik Dahlbäck, kopparstick

Trafiken ligger på den gamla tekniken

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Ge plats för vattnet

Det är viktigt att man ger plats för vattnet längs vattendrag och sjöar. Bygg inte för nära utan lämna eller skapa låglänta områden där vattnet kan breda ut sig vid höga vattennivåer. Områden som kan fungera som parker eller naturmarker till värde för rekreation och biologisk mångfald.

Det är viktigt att man bevarar och även skapar flodens stränder längs vattendrag som kan få övervattens.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Fiskens egen väg

Fiskar och andra vattenlevande djur har tillgång till en egen väg, en "stråda". På så sätt kan de röra sig snabbt och enkelt mellan olika vattendrag. Om du vill se fiskar och andra vattenlevande djur i din egen stråda, så kan du göra det genom att skapa en egen stråda. Detta kan göras genom att skapa en egen stråda i ditt område. Detta kan göras genom att skapa en egen stråda i ditt område.

Var försiktig vid Götaån kan fiskar och även övrigt liv som fisker dömläsa

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Var kommer vattnet ifrån?

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Mölnadal fall

Mölnadal fall är känt sedan lång tid tillbaka. Tidigt anlades kvarnar vid fallet och senare ett flertal industrier vilket lade grunden för den första industriperioden. Idag är omgivningarna starkt påverkade av bebyggelse och vägar men ännu vandrar lax upp till fallet och lake. En gång kanske den även lög upp upp genom fallets livande forsar?

Mölnadal fall ca år 1700. Erik Dahlbäck, kopparstick

Trafiken ligger på den gamla tekniken

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Ovanlig snäcka

Den lilla snäckan smal dammsnäcka kan man finna vid Rådasjöns låglänta och vita stränder. Snäckan som är beroende av återkommande översvämning är känslig för miljöförändringar och den är globalt ovanlig. Vid Rådasjön finns en av dess viktigaste förekomster. Utarmningen av växter och djur är ett stort och allvarligt miljöproblem och det är viktigt att natur och miljöer bevaras och skyddas.

Smal dammsnäcka lever i miljöer som översvämmas och trösklar ut. På undersidan kan man se småttans ovanligsnäcka, när den hämtar luft vid vattensytan.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Värdefullt liv

Längs Mölndalsån finns ett rikt och värdefullt växt- och djurliv. Många av arterna är särskilt skyddsvärda och känsliga för miljöförändringar. exempel finns lax, ål, bäver, större vattensalamander, åkergrö, flodpärmslugga, klotgräs, storum och fiskgädda. Vattendraget verkar för alla våra vatten i Mölndalsåns vattenområde skall få vara levande och ha ett naturligt växt- och djurliv.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Ån som slingrar sig

Här vid Råda stock finns ännu kvar en bit av Mölndalsån där ån slingrar sig fram. Det kallas att ån meandrar. Längs åns stränder finns en översvämningsskog. En lövrik skog där en rik mångfald av fåglar, groddjur, fiskar och insekter trivs. Som en svensk regnskog, väl värd att bevara. Namnet Råda stock kommer från att det för fanns en stockbro som gick över ån här.

Vid Råda stock kan man få se många ovanliga och skyddsvärda arter som mindre hackspett, storsvamp, stjärtnes och smal dammsnäcka.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Pilblad och bäver

Pilblad är ovanlig vattenväxt som trivs i Mölndalsån vid Gårda. Den tillhör de över 4000 rodstade arterna i Sverige. Utarmningen av växter och djur är ett stort och allvarligt miljöproblem och det är viktigt att natur och miljöer bevaras och skyddas. Här vid Gårda kan man även få se bäver, lax, forsälja och många andra spännande arter.

Pilblad, Sagittaria sagittifolia

Dygglilja

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Strömmarnas fågel

Strömmarnas är en karaktärsart för Mölndalsån. Vintertid har vi många övervintrande strömmarnas i ån varav många kommer från Norge. Strömmarnas lever av bottenlevande små vattensdjur som den längs simmande under vattnet.

Strömmarnas som ofta utmärks av flera ställen längs Mölndalsån. Den lever av små bottenlevande nattsländlarver.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Var kommer vattnet ifrån?

Vattnet som du ser här är Mölndalsån - en å som rinner rakt igenom Göteborg. Mölndalsån har sin källa i Bollebygd och rinner sedan genom Hjärreda och Mölndals kommuner till Göteborg. I och längs ån finns många skyddsvärda natur- och kulturvärden och ån bidrar dessutom till en förbättrad stadsmiljö. Det är viktigt att bevara ån med dess närområde.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Vad är ett svämplan?

Det är naturligt att vattnet rör sig i siled längs sjöars och års stränder när vattnet stiger. Det område som då översvämmas kallas för ett svämplan. Många djur, växter och svampar är beroende av dessa tillfälliga översvämningarna. De bromsar också vattnet och bidrar till minskad risk för samhällsskadliga översvämningar. Vid naturliga stränder renas även vattnet.

Sjö/Å → Svämplan

Det är viktigt att man bevarar flodens stränder längs vattendrag som kan få övervattens.

Mölnadalens vattenområde

Mölnadalens vattenområde är en gemensam organisation för kommuner, företagare och andra med intresse för vatten.

MÖLNADALSÅNS VATTENRÅD

Rådasjön

Rådasjön med dess omgivning är ett av regionens värdefulla naturområden. Sjön är en av våra fiskrikaste och området är värdefullt för friluftsliv och turism med Gunnebo slott och Råda säteri som viktiga nav och utgångspunkter. Större delen av sjön är naturreservat och dess vatten används som dricksvatten både för Mölndal och Göteborg.

Här är Rådasjön fiskar: gem, bröns, säbberne, löja, siktlöja, gös, mörk lake och gädda (upp till 10 kg vikt). Bilden tagen i samband med en profilbildande miljöundersökning i sjön.

En del av helheten

Mölndalsåns vattenområde ingår som en del av Europas gemensamma vatten. Ett vatten är indelat i olika vattendistrikt. Skyddet av våra vatten regleras genom EU:s vattendirektiv. Mölndalsåns vattenområde har stor betydelse för biologisk mångfald, friluftsliv och som dricksvatten för Göteborgsregionen.

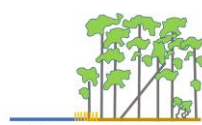
Värdefullt liv

Längs Mölndalsåns finns ett rikt och värdefullt växt- och djurliv. Många av arterna är särskilt skyddsvärda och känsliga för miljöförändringar som exempel finns lax, ål, bäver, större vattensalamander, åkrogda, flodparusmuska, kroggris, storsam och fiskgädda. Vattendirektivet verkar för att alla våra vatten i Mölndalsåns vattenområde skall få vara levande och ha ett naturligt växt- och djurliv.

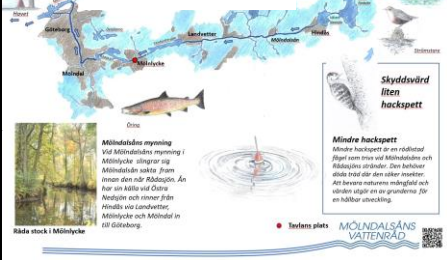

Vad är ett svämplan?

Det är naturligt att vattnet rör sig i siddel längs sjöars och åars stränder när vattnet stiger. Det område som då översvämmas kallas för ett svämplan. Många djur-, växter och svampar är beroende av dessa tillfälliga översvämningarna. De bromsar också vattnet och bidrar till minskad risk för samhällsskadliga översvämningar. Vid naturliga stränder renas även vattnet.

Var tar vattnet vägen?

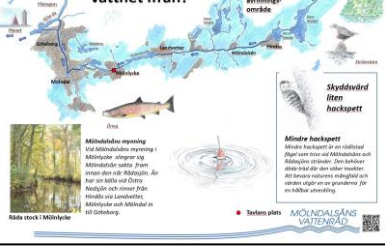
Skyddsvärd liten hackspett
Mindre hackspett är en oönskad fågel som trivs vid Mölndalsåns och Rådasjöns strandar. Den borrar ofta träd där den söker mat. All bevaras eftersom mångfald och värden väger in sig grundarna för en hållbar utveckling.

Ån som slingrar sig

Här vid Råda stock finns ännu kvar en bit av Mölndalsån där ån slingrar sig fram. Det kallas ett ån meandrer. Längs åns stränder finns en översvämningsskog. En lövrik skog där en rik mångfald av fåglar, groddjur, fiskar och insekter trivs. Som en svensk regnskog, väl värd att bevara. Namnet Råda stock kommer från att det för fanns en stockbro som gick över ån här.

Var kommer vattnet ifrån?

Skyddsvärd liten hackspett
Mindre hackspett är en oönskad fågel som trivs vid Mölndalsåns och Rådasjöns strandar. Den borrar ofta träd där den söker mat. All bevaras eftersom mångfald och värden väger in sig grundarna för en hållbar utveckling.

Ovanlig snäcka

Den lilla snäckan smal dammsnäcka kan man finna vid Rådasjöns låglänta och våta stränder. Snäckan som är beroende av återkommande översvämning är känslig för miljöförändringar och den är globalt ovanlig. Vid Rådasjön finns en av dess viktigaste förekomster. Utarmningen av växter och djur är ett stort och allvarigt miljöproblem och det är viktigt att natur och miljö bevaras och skyddas.

Strömmarnas fågel

Strömstaren är en karaktärsart för Mölndalsån. Vintertid har vi många övervintrande strömstare i ån varav många kommer från Norge. Strömstaren lever av bottenlevande små vattendjur som den fångar simmande under vattnet.

Exempel planerade skyltar i Härryda kommun

Stolpe A2

Stolpe A3

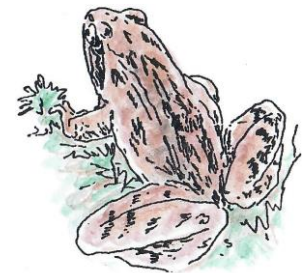
Offert A2 och A3 med skyltställ

Artikelkod	Benämning	Antal	A-pris	Rabatt	Summa
20-SPEC	PA2 - Information - A2 Skylt i aluminium format A2 (594x420 mm) Liggande format Print med matt klotterlaminat med UV-skydd. Allt lackerad i RAL 7022 matt Skylt monteras i 45 graders vinkel på stolpen. 2 stolpar: 40x40 mm samt fundament ingår i pris	1,00 St	8 000,00		8 000,00
20-SPEC	PA3 - Information - A3 Skylt i aluminium format A3 (297x420 mm) stående format Print med matt klotterlaminat med UV-skydd. Allt lackerad i RAL 7022 matt. Skylt monteras i 45 graders vinkel på stolpen. Stolpe: 40x40 mm samt fundament ingår i pris	1,00 St	5 000,00		5 000,00
	Markjobb tillkommer med löpande kostnad	h	600,00		

Offert A2 utan skyltställ

GBG-1064-E	Print med klotterskyddslaminat i format A2 (594x420 mm) Original tillhandahålls av kund Pris vid köp av 1 print montage tillkommer	1,00 St	1 400,00	1 400,00
GBG-1064-E	Print med klotterskyddslaminat i format A2 (594x420 mm) Original tillhandahålls av kund Pris vid köp av 20 print eller mer montage tillkommer	1,00 St	925,00	925,00

Offert A3 utan skyltställ

GBG-1064-E	Print med klotterskyddslaminat i format A3 (297x420 mm) Original tillhandahålls av kund Pris vid köp av 1 print montage tillkommer	1,00 St	950,00	950,00
GBG-1064-E	Print med klotterskyddslaminat i format A3 (297x420 mm) Original tillhandahålls av kund Pris vid köp av 20 print eller mer montage tillkommer	1,00 St	475,00	475,00

Förslag placeringar skyltar Härryda kommun:

1. Badplatsen Råda Säteri
2. Gångbron över ån – Råda stock
3. Gångbron över ån Mölnlycke centrum
4. Badplatsen Landvettersjön
5. Bron över ån – Landvetter kyrka
6. Bro över ån Stationsvägen Landvetter
7. Nära bäcken i Björröd
8. Härryda centrum – Brovägen?
9. Kvarnfallet Härsjö dämme
10. Risbohult naturreservat
11. Dämnet vid Västra Nedsjön
12. Hindås centralt – Boråsvägen Stationen?

Skyltar Härryda kommun:

1. Rådasjön, Fiskrikedom, skäggdopping
2. Den slingrande ån, fågel och artrikedom
3. Centralskylt Var kommer vattnet ifrån? Mindre hackspett
4. En del av helheten
5. Värdefullt liv
6. En ovanlig snäcka - smal dammsnäcka
7. Skyddsvärt djurliv, öring och nattslända
8. Vad är ett svämplan ?
9. Kvarnfallet Härsjö dämme - forsärla
10. Risbohult naturreservat – flodpärlmussla - strömstare
11. Dämnet vid Västra Nedsjön – strömstare - klotgräs
12. Centralskylt. Var tar vattnet vägen?